

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Postboks 93
4791 Lillesand

Sendt pr e-post: firmapost@nkom.no
Kopi: mma@nkom.no

Vår dato
1.7.2022

Deres dato
12.5.2022

Vår saksbehandler
Magnhild Bredesen/Kristin Rabstad

Vår referanse
2022-570

Deres referanse
2204796-1-

HØRING OM VEILEDER FOR INNPLASSERING AV INFRASTRUKTUR FOR MOBILNETT PÅ OFFENTLIGE AREALER – KOMMENTARER FRA TELENOR

Telenor ASA (Telenor) viser til Nasjonal kommunikasjonsmyndighets (Nkom) høring om veileder for innplassering av infrastruktur for mobilnett på offentlige arealer. Høringsfristen var opprinnelig satt til 10. juni 2022, men Nkom har senere utsatt fristen til 1. juli 2022 og Telenors hørings svar er dermed rettidig.

Telenor mener veilederen vil være et nyttig hjelpemiddel for mobiloperatørene i mobilutbyggingen, og kan bidra til mer effektiv behandling av forespørsler om innplassering av utstyr for mobilkommunikasjon på offentlig grunn og offentlige bygg, samt bidra til at forespørslene gis lik behandling.

Høringsdokumentet inneholder konkrete spørsmål som Nkom ønsker svar på. Telenor vil innledningsvis gi noen generelle kommentarer til veilederen før vi kommenterer Nkoms konkrete spørsmål.

1 Innledning og generelle kommentarer til veilederen

Begreper

Generelt tror vi det kan lette bruken av veilederen dersom begrepsbruken er konsistent. Vi foreslår at det i begynnelsen av dokumentet tas inn en oversikt med definisjon av sentrale ord og begreper som blant annet:

- **Mobiloperatørene** omtales som mobiloperatører, mobilnettoperatører, søker og netteier. Vi foreslår å benytte et enhetlig begrep gjennomgående i dokumentet, og mener «mobiloperatør» vil være dekkende.
- **Elektromagnetiske felt.** Telenor opplever at «stråling» er et ladet begrep, som i dagligtalen brukes om svært ulike ting. Ofte assosieres det nok med radioaktiv stråling, dvs. ioniserende stråling. Vi vil anbefale at ordet «stråling» byttes ut med «eksponering fra basestasjoner» og/eller «elektromagnetiske felt», slik at for eksempel overskriften i avsnitt 2

i punkt 3.2 blir «Målinger og eksponeringsverdier» istedenfor «Målinger og strålingsnivå», videre at overskriften «Stråling fra mobiltelefonen» erstattes med «Eksponering fra mobiltelefonen».

- **Prising:** Telenor foreslår at «prising / pris» bør erstattes med «vederlag» eller «leie» for å gi bedre samsvar med prinsippet om at vederlag skal fastsettes ut ifra bruksverdi.

Andre generelle kommentarer

- **Neste Generasjon Nødnett**
Veilederen inneholder ingen informasjon om Neste Generasjon Nødnett. Neste Generasjon Nødnett skal realiseres i de kommersielle mobilnettene. Det vil derfor være nyttig at kommuner, fylkeskommuner og offentlige instanser generelt gjøres oppmerksom dette, og legger forholdene til rette for denne utbyggingen/oppgraderingen.

2 Telenors kommentarer til veilederen

Nedenfor følger Telenors konkrete kommentarer og tilbakemeldinger til teksten i veilederens kapittel 4-8.

Kapittel 4 God praksis for søknadsbehandling og avtaleinngåelse

I høringen legges det opp til at kommunene skal ha ett kontaktpunkt (saksbehandler) som behandler forespørsler om leieavtaler. Telenor støtter en slik tilnærming.

Når det gjelder «søknader om innplassering» med standardiserte søknadsskjemaer, krav til dokumentasjon etc. er det Telenors oppfatning at innføring av nye dokumentasjonskrav vil kunne komplisere og forsinke søknadsbehandlingen, og tror det vil være en styrke at veilederen er fokusert rundt de mest kritiske utfordringene. Vi foreslår derfor at deler av kapittel 4 kan utgå. For det tilfellet at Nkom likevel ønsker å beholde enkelte av delpunktene i kapitlet, har vi følgende kommentarer:

Punkt 4.1 Dokumentasjon ved søknad

I punkt 4.1 viser Nkom til mottatt innspill på hvilken dokumentasjon som bør følge en søknad om innplassering:

«Nkom har fått innspill på at følgende dokumentasjon bør følge en søknad om innplassering:

- *Kartutsnitt/illustrasjon som viser illustrasjonens beliggenhet med strålingskart for senderen*
- *Krav til sikringskurs»*

Det fremstår som uklart hva som menes med *strålingskart*.

Dersom det med «strålingskart» menes basestasjonens *dekningsområde* så vil Telenor bemerke at det etter vår erfaring ikke er vanlig prosedyre å legge ved slik informasjon i forbindelse med generelle henvendelser. Slik informasjon er både tidkrevende å utarbeide, og det vil kunne være usikkerhet knyttet til beregningene i de teoretiske dekningskartene. Tolkning av teoretiske

dekningskart krever radioplankompetanse. Dekningskartene inneholder dessuten forretningssensitiv informasjon, og vil av den grunn ikke vedlegges som standarddokumentasjon ved henvendelse til en bygg- eller grunneier ved forespørsel om etablering av en basestasjon.

Dersom det med *strålingskart* menes et kart som vil vise basestasjonens EMF-verdier ved ethvert omkringliggende område, bygg mm., så er ikke dette noe som er mulig å oppdrive. Vi vil imidlertid kunne foreta EMF-målinger i konkrete tilfeller hvor det etterspørres.

Punktet om slikt kartutsnitt/illustrasjon bør etter Telenors syn uansett fjernes.

Det er videre uklart hva som menes med *sikringskurs*, og om det her menes at det ved en henvendelse til en kommune om etablering av en basestasjon på bygg skal legges ved detaljert informasjon om behov for kraftuttak. Dette bør eventuelt presiseres.

Punkt 4.2 Kontaktpunkt

Telenor er enig i at det er nyttig med et kontaktpunkt hos kommune/fylkeskommune, samt et eskaleringspunkt. Utover disse kontaktpunktene ser ikke Telenor at det er behov å detaljere prosessen ytterligere for henvendelse vedrørende etablering av basestasjon på kommunal/offentlig eiendom.

Punkt 4.4 Avtalelengde

Telenor støtter Nkoms tydeliggjøring av et forutsigbarhetsprinsipp med bakgrunn i at mobilnettutbygging er forbundet med omfattende radioplanlegging og store investeringer i infrastruktur.

Telenor er enig i at avtaler om innplassering av mobil infrastruktur bør ha en varighet på minimum 10 år med rett til forlengelse og indeksregulering av vederlag.

Punkt 4.5 Krav til sikkerhet

Telenor er av den oppfatning at dagens avtaler ivaretar ansvarsdeling knyttet til sikring og vedlikehold av installasjoner for mobil infrastruktur, og vi opplever ikke at det er utfordringer eller vanskeligheter knyttet til dette i dag.

Kapittel 5 Kraftforsyning

Måling og fakturering løses i all hovedsak på følgende to måter; mobiloperatøren kjøper kraft av utleier etter forhåndsstipulert forbruk, alternativt etableres det eget abonnement (kulepunkt 1 og 3 i kapittel 5 i veilederen). Telenor ser ikke at det er behov for detaljering i veilederen av kjøp av kraftforsyning, og ser det som mest hensiktsmessig at dette håndteres mellom utleier og leietaker som en del av forhandlingene.

Kapittel 6 Vederlag

Telenor er i all hovedsak enig i Nkoms anbefalinger og prinsipper når det gjelder vederlag, men er

av den oppfatning at det ikke er behov for annen veiledning knyttet til vederlag; vi mener det ikke er hensiktsmessig at veilederen fastsetter avtalemal eller vederlagsrammer.

I punkt 6.2 er det tatt inn et eget avsnitt med overskrift «Bestemmelser om anleggsbidrag i Nkoms markedsregulering». Veilederen er primært tenkt rettet mot kommunalt ansatte som antakelig ikke har et forhold til Nkoms markedsregulering, og Telenor mener at det vil være en fordel å unngå slike referanser i veilederen. Prinsippet om at den som utløser behovet for et tiltak/kapasitetsutvidelse også skal dekke kostnadene ved tiltaket kommer tydelig frem slik det er oppsummert i Nkoms anbefaling, under punkt 6.3. Referansen til markedsregulering i denne veilederen virker overflødig og kan bidra til usikkerhet, og bør derfor unngås.

3 Telenors kommentarer til Nkoms spørsmål

Nedenfor følger Telenors kommentarer til Nkoms konkrete spørsmål.

1) *«Er det ønskelig at denne veilederen gir ytterligere informasjon om stråling for at kommuner og fylkeskommuner skal kunne håndtere utfordringer knyttet til stråling og utplassering av mobil infrastruktur på offentlige bygg og grunn? På hvilke områder er det eventuelt behov for ytterligere informasjon?»*

Kommentar fra Telenor: Vi viser til våre kommentarer til begrepsbruk over. Utover det ser vi ikke behov for ytterligere informasjon om eksponering fra basestasjoner, men Telenor foreslår å oppdatere og eventuelt henvise til brosjyren «Stråling fra elektronisk kommunikasjon – En orientering fra Statens Strålevern og Post- og Teletilsynet».

2) *«Er det annen dokumentasjon enn den som er nevnt i punkt 4.1, som bør følge en anmodning om innplassering for at behandlingen skal kunne skje effektivt?»*

Kommentar fra Telenor: Se vår generelle kommentar til kapittel 4. Det er viktig at veilederen ikke kompliserer prosessen med kontraktsinngåelser med kommunene, og Telenor mener det vil være en styrke om veilederen ikke blir for detaljert.

3) *«Bør avtalen mellom partene regulere forhold knyttet til sikkerhet rundt installasjonene på bygget (ref punkt 4.5)? Eventuelt hvordan skal ansvaret deles mellom utleier og netteiere?»*

Kommentar fra Telenor: Sett fra Telenors ståsted er det ikke behov for ytterligere detaljering rundt dette, og mener det ivaretas godt i dagens innarbeidede avtalemaler. Telenor ser det ikke som formålstjenlig med en standardisert avtalemal for bruk i avtaleinngåelser med kommunene.

4) *«Er det andre forhold som kan effektivisere saksbehandlingsprosessen»*

Kommentar fra Telenor: Se vår generelle kommentar til kapittel 4.

5) *«Hvilket av alternativene ovenfor er foretrukket fra kommuner/fylkeskommuner og netteiere?»*

Kommentar fra Telenor: Måling og fakturering løses i all hovedsak på følgende to måter; mobiloperatøren kjøper kraft av utleier etter forhåndsstipulert forbruk, alternativt etableres det eget abonnement (kulepunkt 1 og 3 i kapittel 5 i veilederen). Telenor ser ikke at det er behov for detaljering i veilederen av kjøp av kraftforsyning, og ser det som mest hensiktsmessig at dette håndteres mellom utleier og leietaker som en del av forhandlingene.

6) «*Bør Nkom anbefale en standard metode?*»

Kommentar fra Telenor: Telenor mener at det ikke er hensiktsmessig med en standard metode for måling og fakturering av kraftforbruk.

7) «*Er det andre kraftreducerende tiltak?*»

Kommentar fra Telenor: Det jobbes med kraftreducerende tiltak, men ser ikke at dette skal inn i veilederen.

8) «*Er de foreslåtte anbefalingene vedrørende vederlag rimelige?*»

Kommentar fra Telenor: Telenor er i all hovedsak enig i Nkoms anbefalinger og prinsipper når det gjelder vederlag, men er av den oppfatning at det ikke er behov for veiledning knyttet til konkrete vederlagsrammer.

9) «*Er det andre forhold som burde vært tatt inn i vurderingen av vederlag?*»

Kommentar fra Telenor: Telenor ser ikke behov for ytterligere detaljering av rammene for vederlag.

10) «*Er det behov for ytterligere eller annen veiledning i tilknytning til vederlag?*»

Kommentar fra Telenor: Telenor mener at det ikke er hensiktsmessig med ytterligere eller annen veiledning.

11) «*Er det behov for ytterligere veiledning i tilknytning til annet regelverk på ekomområdet?*»

Kommentar fra Telenor: Telenor har ingen kommentar til dette spørsmålet.

12) «*Nkom ber om kommentarer på de foreslåtte tiltakene.*»

Kommentar fra Telenor: I kapittel 8 vises det til innspill Nkom har mottatt om tiltak som netteierne kan bidra med for å forenkle prosessen med innplassering i offentlige bygg og grunn. Vi kommenterer noen av disse nedenfor:

- «*Felles standardavtale for innplassering gjeldende for alle de tre netteierne.*»

Telenor ser ikke at dette er hensiktsmessig med felles standardavtale for innplassering, og mener avtaleutformingen bør overlates til konkrete forhandlinger mellom partene da behov og krav vil være forskjellig for ulike lokasjoner og hos ulike kommuner.

- «Dersom netteiere kan fremvise en helhetlig plan over hvilke innplasseringer netteier har behov for i kommune i løpet av de neste årene, vil dette kunne bidra til en mer helhetlig og ensartet behandling i kommunen».

Telenor har forståelse for at dette kan være interessant fra et kommunalt ståsted, men tror ikke det er realistisk med en langvarig, forpliktende plan for utbygging. Vi foreslår derfor at punktet ikke tas med i veilederen.

- «Utrede og benytte strømreducerende tiltak. For eksempel i hvilken grad solceller benyttes, kan utstyr plasseres slik at kjølingsbehov reduseres etc».

Telenor jobber kontinuerlig med å utrede mulighetene for å ta i bruk strømreducerende tiltak. Det virker derimot urimelig å kreve at operatørene skal utrede dette for hver enkelt kommune. Det vil være svært tidkrevende å pålegge mobiloperatørene et slik omfattende og nytt dokumentasjonskrav. Tiltakene kan omtales på generelt grunnlag, men for at det ikke skal bli et forsinkende ledd i en allerede omfattende kommunal/statlig saksgang, anbefaler vi at dette ikke tas med i veilederen.

- «Felles bransjetiltak for å legge til rette for at utstyr, for eksempel antenner, ikke har estetiske ulemper».

Begrepet «estetiske ulemper» fremstår som en subjektiv størrelse som det vil være krevende å ha en omforent oppfatning om på tvers av kommuner og saksbehandlere. Telenor anbefaler at dette ikke tas med i veilederen på nåværende tidspunkt da dette vil kunne føre til økt kompleksitet og usikkerhet.

13) *Er det andre tiltak netteiere/bransjen kan gjøre for å effektivisere og forenkle prosesser for innplassering av mobilutstyr på offentlige arealer?»*

Kommentar fra Telenor: Telenor mener at veilederen spiller en viktig rolle i å vise til hva som bør anses som riktig og tilstrekkelig dokumentasjon ved henvendelse om etablering av basestasjon på offentlig areal. Telenor mener samtidig at veilederen ikke bør legge opp til en for høy detaljeringsgrad i anbefalingene da dette kan føre til økt kompleksitet og usikkerhet om saksbehandlingsprosessen.

* * *

Samlet fremstår veilederen som rimelig og balansert. Telenor mener den vil være et nyttig verktøy i arbeidet med å forenkle innplassering på offentlige bygg, og at den kan bidra til en enklere og mer enhetlig praksis blant kommunene i hele landet.

Telenor stiller gjerne i et møte hvor vi kan utdype våre kommentarer om ønskelig.

Med hilsen
Telenor ASA

Camilla Carlsson
Leder myndighetskontakt og regulatorisk